

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/15/2022
Identifikačné číslo spisu:	7117203778
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7117203778.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu S.. B. I., narodeného XX. J. XXXX, s miestom podnikania a bydliskom P. č. XX, Q., zastúpeného advokátom JUDr. Rudolfom Bezákom, so sídlom Krmanova č. 14, Košice, proti žalovanému Východoslovenská distribučná, a.s., so sídlom Mlynská 31, 042 91 Košice, IČO: 36 599 361, zastúpenému spoločnosťou KVASŇOVSKÝ & PARTNERS/ADVOKÁTI s.r.o., so sídlom Dunajská č. 32, Bratislava, IČO: 51 003 848, o zaplatenie 1.238,71 € s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Cob/65/2019-588 z 31. januára 2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 26Cb/14/2017-452 zo 14. septembra 2018 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.198,23 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.198,23 € od 19.02.2017 do zaplatenia, ako i paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- €, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Súd prvej inštancie predmetným rozsudkom vyhovel žalobe o zaplatenie istiny 1.198,23 € (po späťvzatí žaloby v časti o 40,48 €) s príslušným úrokom z omeškania a paušálnou náhradou nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, titulom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo na strane žalovaného prijatím plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Za nesporné považoval to, že Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej aj „ÚRSO“) vydal rozhodnutie č. 2007E 0257 zo 4. júna 2007, rozhodnutie č. 2007E 0257 - 1. zmena z 11. mája.2009 a rozhodnutie č. 2007E 0257 - 2. zmena

zo 6. júna 2011, na základe ktorých žalovaný vykonával svoju činnosť z pozície prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy podľa zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike (ďalej aj „Zákon o energetike“). Rovnako nesporným pre súd prvej inštancie bolo, že dňa 26. novembra 2010 uzavreli žalobca a žalovaný zmluvu o pripojení žiadateľa o pripojenie sústavy do distribučnej sústavy č. MZ_ZoP/2010/99 (ďalej aj „zmluva o pripojení“) a následne dňa 11. decembra 2014 zmluvu o dodávke elektriny, prevzatí zodpovednosti za odchýlku a doplatku č. zmluvy PDS: OZE_125_2010_15 a č. zmluvy VSE: OZE_125_2010_15_VSE (ďalej aj „zmluva o dodávke elektriny“). Za preukázané mal súd tiež, že žalobca uhradil žalovanému žalovanú sumu 1.198,23 €. Naopak ako sporné medzi stranami sporu súd vyhodnotil to, či bola uzavretá zmluva o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto (ďalej aj „Zmluva o prístupe“) a či žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie sumy 1.198,23 € s príslušenstvom voči žalovanému.

3. Žalovaný vystavoval žalobcovi za obdobie od 1. januára 2014 do 31. januára 2017 na mesačnej báze faktúry - platby za prístup do distribučnej sústavy v celkovej výške 1.238,71 €, ktoré boli zo strany žalobcu riadne uhrádzané. Z listu žalobcu z 10. januára 2014 adresovaného žalovanému súd zistil, že žalobca oznámil žalovanému svoj nesúhlas s fakturáciou i napriek úhrade platby za prístup do distribučnej sústavy. Z listu právneho zástupcu žalobcu zo 14. februára 2017 adresovaného žalovanému súd tiež zistil, že žalobca žalovanému oznámil, že s ním nemá uzavretú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a poukazujúc na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PL. ÚS 17/2014-132 z 22. júna 2016 vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia v podobe zaplatených mesačných platieb za prístup do distribučnej sústavy. Zo zmluvy o dodávke elektriny, prevzatí zodpovednosti za odchýlku a doplatku uzatvorenej dňa 11. decembra 2014 medzi žalobcom ako výrobcom, žalovaným ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy a spoločnosťou Východoslovenská energetika, a.s., IČO: 44 483 767 ako odberateľom súdu prvej inštancie vyplynulo, že sa nejedná o zmluvu o prístupe, poukazujúc na jej predmet špecifikovaný v článku I tejto zmluvy. Zmluvou o pripojení žiadateľa o pripojenie do distribučnej sústavy číslo zmluvy: MZ_ZoP/2010/99 z 26. novembra 2010 mal súd za preukázané, že ju uzavreli žalobca ako žiadateľ a žalovaný ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy. Predmetom zmluvy bol záväzok prevádzkovateľa distribučnej sústavy pripojiť zariadenie žiadateľa špecifikované v čl. V a VI. tejto zmluvy do distribučnej sústavy a umožniť dodávku elektriny do sústavy prevádzkovateľa distribučnej sústavy pre maximálnu rezervovanú kapacitu pripojenia vo výške 99,3 kW (151A). Súd prvej inštancie poukázal i na to, že mu nebola predložená písomná zmluva o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto číslo zmluvy: ZPV/2014/115, ktorá by bola podpísaná oboma zmluvnými stranami. Na základe uvedeného mal súd za to, že zmluva o prístupe v písomnej forme nebola medzi stranami uzavretá. Z listu žalobcu z 10. januára 2014 adresovaného žalovanému súd zistil, že žalobca oznámil žalovanému, že po doručení zmlúv mu zaslal e-mailom dotazovanie, na ktoré nedostal odpoveď. V liste navrhol zmenu jednotlivých ustanovení zmluvy o prístupe predloženej žalovaným a žiadal, aby navrhnuté zmeny boli žalovaným zapracované do zmlúv. V prílohe listu doručil žalobcovi zmluvy o prístupe spolu s pripomienkami. Z e-mailu žalobcu adresovaného žalovanému z 26. decembra 2013 súd taktiež zistil, že žalobca žiadal vysvetlenie k trom zmluvám o prístupe, ktoré mu boli doručené žalovaným. Súd prvej inštancie vo vzťahu k ostatným predloženým dôkazom zhodnotil, že čo sa týka dokumentu Technicko-odborné posouzení využívání kapacity distribuční soustavy výrobci elektřiny z decembra 2016 vypracovaného Y. S.. J. B., A., a E.. S.. O. R., Y., dokument sa týkal prevádzky distribučnej sústavy a posúdenia dostatku kapacity distribučnej sústavy SSE-D, nevzťahoval sa však na distribučnú sústavu žalovaného a ani neriešil otázku prístupu do distribučnej sústavy s prihliadnutím na právne predpisy platné v Slovenskej republike. Ohľadom predloženého stanoviska Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky k žiadosti žalovaného (resp. právneho zástupcu žalovaného) z 20. apríla 2018 súd uviedol, že ministerstvo poukázalo na legálnu definíciu prístupu do distribučnej sústavy s poukazom na § 2 písm. a) bod 12.2 a § 26 ods. 5 Zákona o energetike. Malo za to, že každá z troch zložiek obsahu zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny (1/rezervovanie dohodnutej distribučnej kapacity, 2/umožnenie využívania distribučnej sústavy v rozsahu zmluvne dohodnutej distribučnej kapacity, 3/ prepravenie množstva elektriny výkonovo obmedzené výškou rezervovanej kapacity) je samostatná v tom zmysle, že nemusia byť podľa zákona naplnené súčasne. K stanovisku ministerstva súd prvej inštancie poznamenal, že ministerstvo nie je subjektom, ktorý by mal vykladať sporný obsah právnych predpisov. V danej

súvislosti mu vytkol najmä nepresnú a neúplnú interpretáciu § 26 ods. 5 Zákona o energetike, keďže nie je možné pripustiť taký výklad pojmu prístup do distribučnej sústavy ako uviedlo ministerstvo a žalovaný. Ozrejmil, že ani vyhláška, ktorá určuje cenu za prístup nerozlišuje cenu za prístup (poskytovanie služieb zo strany žalovaného výrobcu elektriny) v závislosti od rozsahu poskytnutia služieb s prihliadnutím na „tri zložky“ obsahu zmluvy o prístupe. To znamená, že aj pri určení ceny za prístup sa vychádza z definície pojmu prístup, ktorá počíta so splnením všetkých „troch zložiek“ zmluvy o prístupe súčasne. Napokon súd prvej inštancie k vykonanému dokazovaniu poznamenal, že keďže svedok E.. S.. Q. Q., Y.. Nie je znalcom z odboru elektroenergetika a vyjadroval sa k technickým otázkam prístupu a pripojenia do distribučnej sústavy, jeho odborné vyjadrenie a výpoveď súd prvej inštancie nepovažoval za hodnovernú.

4. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca pre splnenie svojich povinností výrobcu elektriny nepotreboval prístup do distribučnej sústavy žalovaného a nemal dôvod využívať túto sústavu. Podľa zmluvy o pripojení bol žalovaný povinný umožniť dodávku elektriny do sústavy prevádzkovateľa distribučnej sústavy pre maximálnu rezervovanú kapacitu pripojenia vo výške 99,3 kW. Podľa zmluvy o dodávke z 11. decembra 2014, žalobca dodával elektrinu spoločnosti Východoslovenská energetika, a.s., ktorá na to bola poverená žalovaným, pričom dodávka bola splnená prechodom elektriny určeným meradlom v odovzdávacom mieste výrobcu, ktorým je žalobca. Zároveň zdôraznil, že s poukazom (pre tento prípad) na podstatnú časť odôvodnenia Nálezu Ústavného súdu SR, sp. zn. PL.ÚS 17/2014 z 22. júna 2016 je zrejmé, že povinnosť výrobcov elektriny uhrádzať platbu za prístup do distribučnej sústavy vzniká v zmysle zákona o energetike výlučne na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy s prevádzkovateľom distribučnej sústavy a pokiaľ dotknutá časť ustanovenia § 26 ods. 23 v danom čase platnej vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 221/2013 Z.z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike (ďalej aj „vyhláška“) ukladala výrobcu elektriny povinnosť hradiť platbu za prístup do distribučnej sústavy aj v prípade, že zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy s prevádzkovateľom distribučnej sústavy uzatvorenú nemali, išlo o povinnosť nad rámec povinností zakotvených pre výrobcov elektriny v zákone o energetike, a to čo do platenia poplatkov za prístup do distribučných sústav, ako aj nad rámec zákonného splnomocnenia pre ÚRSO v zmysle zákona o energetike upraviť platby výrobcov elektriny za prístup do distribučných sústav. I v danej súvislosti súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaným nebolo preukázané, žeby medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o prístupe v zmysle ustanovení zákona o energetike a v súlade s Nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014 z 22. júna 2016.

5. Súd prvej inštancie s poukazom na uvedené dospel k záveru, že žaloba žalobcu je skutkovo a právne dôvodná. V dôsledku predmetného nálezu Ústavného súdu SR, pri zohľadnení jeho účinkov ex tunc, právny dôvod platby za prístup do distribučnej sústavy zaplatenej žalobcom v postavení výrobcu elektriny za obdobie od 01. januára 2014 do 31. januára 2017 odpadol. Súd prvej inštancie tak vyhovel žalobe žalobcu v časti o zaplatenie sumy 1.198,23 € (žalobný nárok po čiastočnom späťvzatí žaloby v dôsledku dobropisu žalovaného opravnou faktúrou), titulom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré na strane žalovaného vzniklo prijatím plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Súd prvej inštancie ďalej odôvodnil svoj záver o hmotno-právnych účinkoch nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/2014 z 22. júna 2016 a vychádzal pritom zo záverov uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PLz. ÚS 1/06-4 zo dňa 11. októbra 2006, prijatého vo veci zjednotenia odchylných právnych názorov senátov Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorom sa Ústavný súd Slovenskej republiky priklonil k právnomu názoru, že nález o nesúlade právnych predpisov vydaný pred právoplatným skončením konania má pre všetkých účastníkov konania hmotnoprávne účinky ex tunc. O takýto výklad účinkov nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky vydaného v konaní o súlade právnych predpisov potom možno opierať nárok žalobcu na vrátenie platieb za prístup do distribučnej sústavy zaplatených za roky 2014 a 2015, účtovaných žalovaným na základe ustanovenia § 26 ods. 23 vyhlášky, ktoré ustanovenie bolo v relevantnej časti „a to aj v prípade, ak takýto výrobca elektriny nemá s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny“ vyhlásené nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky za rozporné s označenými ustanoveniami Ústavy Slovenskej republiky. Napokon súd prvej inštancie uviedol, že v uznesení č. k. 4Cob/181/2017-341 z 26. októbra 2017 Krajský súd v Bratislave nezohľadnil

v plnom rozsahu právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrený v náleze z 22. júna 2016, sp. zn. PL. ÚS 17/2014, ktorý sa vzťahuje na posúdenie možnosti uzavretia zmluvy o prístupe v zmysle zákona o energetike v platnom znení, podľa ktorého takouto zmluvou je len zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny.

6. Na záver súd prvej inštancie vo vzťahu k žalobcom uplatnenému príslušenstvu istiny dodal, že v prípade uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia ide o situáciu, kedy čas plnenia nie je dojednaný ani nevyplýva z právneho predpisu, preto podľa ustanovenia § 340 ods. 2 Obchodného zákonníka bol žalovaný povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie bez zbytočného odkladu po tom, čo bol žalobcom na jeho vydanie vyzvaný. V konaní bolo preukázané, že žalobca listom právneho zástupcu zo 14. februára 2017 (Výzva na upustenie od protiprávneho konania a výzva na vydanie bezdôvodného obohatenia), doručeným žalovanému dňa 14. februára 2017, vyzval žalovaného na vrátenie platieb za prístup do distribučnej sústavy do troch dní odo dňa doručenia výzvy. Posledným dňom lehoty na plnenie bol deň 17. február 2017. Dňom 18. február 2017 sa žalovaný dostal do omeškania s plnením. Žaloba si uplatnil nárok na zaplatenie úrokov z omeškania až odo dňa 19. februára 2017. Na základe vyššie uvedeného mal súd prvej inštancie za preukázané, že nárok žalobcu na zaplatenie 1.198,23 €, úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.198,23 € od 19. februára 2017 do zaplatenia je čo do dôvodu a výšky nepochybne preukázaný, skutkovo a právne dôvodný. O trovách konania rozhodol podľa pomeru úspechu žalobcu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP) tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100 %.

7. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2Cob/65/2019-588 z 31. januára 2020 potvrdil (ako vecne správny) rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči neúspešnému žalovanému, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, samostatným uznesením.

8. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd vyslovil, že uplatnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) CSP neboli v predmetnom spore naplnené. Posúdil pritom dôvodnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, nevykonaním navrhnutých dôkazov, nesprávnymi skutkovými zisteniami a právnym posúdením, nesprávnou aplikáciou právnych predpisov na zistený skutkový stav, ako i nedostatočným odôvodnením rozhodnutia, berúc pritom do úvahy, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05).

9. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd doplnil, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia spĺňalo kritéria vyžadované vyššími súdnymi autoritami pre zrozumiteľnosť a presvedčivosť súdneho rozhodnutia, keďže súd prvej inštancie presvedčivo a logicky odpovedal na každý argument vznesený v spore. Odvolaním napadnuté rozhodnutie označil preto za konzistentné a jednoznačnými argumentmi podporené v úsudku, ku ktorému súd prvej inštancie dospel. Podľa odvolacieho súdu, k celkovej presvedčivosti rozhodnutia viedlo i to, že závery, na základe ktorých súd prvej inštancie k rozhodnutiu dospel, boli tak pre právnickú, ako aj laickú verejnosť prijateľné a racionálne, pričom boli spravodlivé a presvedčivé. Právne závery boli zároveň v súlade s vykonanými skutkovými zisteniami. Napadnuté rozhodnutie, pokiaľ sa týka rozsahu jeho odôvodnenia, teda zodpovedalo požiadavkám kladeným na spravodlivé súdne konanie. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného o arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré malo predstavovať zásah do práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. K námietke žalovaného odvolací súd uviedol, že iba skutočnosť, že strana sporu sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu (viď napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 188/06). K námietke nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd odkázal i na závery zjednocujúceho stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky dňa 3. decembra 2015 pod R 2/2016, podľa ktorého: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016 sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aplikovateľné. Odvolací súd konštatoval, že v danom prípade obsah spisu nedával žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Odvolací súd tiež konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie splnilo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí. Rozhodnutie obsahovalo zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom súd prvej inštancie sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalovaného. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávánemu sporu, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany spor a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil a nevybočil nimi z rámca relevantnej právnej úpravy a jej ústavnokonformnej interpretácie.

10. Odvolací súd pri svojom rozhodnutí vychádzal zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, keďže rozsah zisteného skutkového stavu považoval za dostatočný a z neho vyvedené právne závery za správne. Osvojil si náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, k odvolaniu žalovaného a k podstatným tvrdeniam strán sporu v odvolacom konaní poznamenal, že predmetom sporu bolo vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným, ktorého sa žalobca domáhal na základe toho, že žalovaný fakturoval žalobcovi odplatu za prístup do distribučnej sústavy žalovaného na základe Vyhlášky č. 221/2013 Z.z., vydanéj ÚRSO, ktorou tento úrad zaviedol pre výrobcov elektriny novú platbu označenú ako „platba za prístup do distribučnej sústavy“ s tým, že povinnosť úhrady tejto platby mali mať všetci výrobcovia elektriny bez ohľadu na to, či mali uzavretú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Žalobca svoj nárok odôvodnil tým, že nemal so žalovaným uzavretú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy, preto s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/2014-132 z 22. júna 2016 argumentoval nezákonnosťou účtovanej platby. V danej súvislosti odvolací súd objasnil, že Ústavný súd Slovenskej republiky citovaným nálezom rozhodol tak, že ustanovenie § 26 ods. 23 v časti „a to aj v prípade, ak takýto výrobca elektriny nemá s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny“ vyhlášky, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike, v znení neskorších predpisov, nie je v súlade s čl. 13 ods. 1 písm. a) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na tomto mieste odvolací súd zdôraznil, že citovaný nález sa vzťahuje i na predmetný spor.

11. Odvolací súd ďalej uviedol, že v prejednávanom spore bolo podstatné vyriešiť právnu otázku existencie obchodnoprávneho vzťahu založeného zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny medzi stranami sporu. Vo svojom rozhodnutí vychádzal najmä z ustanovení § 2 písm. a) bod 12.2, § 2 písm. b) bod 4, § 26 ods. 3, § 26 ods. 5, § 27 ods. 1 písm. b), § 27 ods. 2 písm. a) zákona o energetike, v znení účinnom do 31. decembra 2018. Ozrejmil, že zmluva o pripojení a zmluva o prístupe sú dva rôzne zmluvné inštitúty, ktoré sa líšia vzhľadom na ich predmet. Na základe zmluvy o prístupe prevádzkovateľ distribučnej sústavy umožní účastníkovi využívať distribučnú sústavu v dohodnutej kapacite a vyrobenú elektrinu prepraviť konkrétnemu subjektu, resp. odberateľovi. Zmluvou o pripojení sa prevádzkovateľ distribučnej sústavy nezaväzuje prepraviť elektrinu, iba zabezpečiť v sústave kapacitu na pripojenie a následne po splnení podmienok pripojiť zariadenie výrobcu k distribučnej sústave. Čo sa

týka zmluvy o pripojení a zmluvy o dodávke elektriny uzavretými medzi stranami sporu, ich predmetom nebola dohoda o prístupe do distribučnej sústavy, keďže neobsahovali záväzok zabezpečiť prepravu elektriny, tak ako to vyplýva z § 26 ods. 5 zákona o energetike, podľa ktorého, zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny sa zaväzuje prevádzkovateľ distribučnej sústavy rezervovať dohodnutú distribučnú kapacitu, umožniť prístup do sústavy a prepraviť pre účastníka trhu s elektrinou množstvo elektriny výkonovo obmedzené výškou rezervovanej kapacity, vrátane služieb spojených s používaním prenosovej sústavy, a účastník trhu s elektrinou sa zaväzuje zaplatiť cenu za poskytnutie distribučných a súvisiacich služieb. Odvolací súd považoval za potrebné dodať, že na základe zmluvy o dodávke elektriny, žalovaným poverená koncernová spoločnosť Východoslovenská energetika, a.s., odoberala elektrinu už v mieste jej vpustenia žalobcom do distribučnej sústavy, a teda nedochádzalo k jej preprave z jedného miesta do iného miesta.

12. Odvolací súd tiež zdôraznil, že žalovaný oprávnenosť účtovania a inkasa platby odvodzoval z toho, že každý výrobca elektriny, ktorý dodáva elektrinu do distribučnej sústavy, fakticky túto aj využíva. Podľa názoru žalovaného, žalobca využíval prístup do distribučnej sústavy tým, že bol do nej pripojený, dodával do nej vyrobenú elektrinu. Žalovaný sa snažil preukázať oprávnenosť platby s poukazom aj na iné zmluvné (záväzkové) vzťahy, avšak Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze citovanom v odseku 10 tohto odôvodnenia ustálil, že ten, kto nemá uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy, nemá povinnosť platby. V podstate sám žalovaný potvrdil neexistenciu písomnej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny, keď žalovaný síce zaslal žalobcovi na podpis ním vyhotovený návrh zmluvy o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto, avšak žalobca s jej znením nesúhlasil, a preto žalovanému zaslal protinávrh zmluvy, na ktorý mu zo strany žalovaného nebola doručená žiadna odpoveď, a tak takúto zmluvu v písomnej forme doposiaľ neuzavreli. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že strany sporu zmluvu o prístupe a distribúcií elektriny nemali uzatvorenú a to ani konkludentne. Žalovaný bol nositeľom dôkazného bremena v tom, že mal predložiť dôkaz o existencii zmluvy o prístupe žalobcu do distribučnej sústavy žalovaného, čo sa mu však v konaní pred súdom prvej inštancie nepodarilo. Súdný dvor poskytol výklad pojmov prístup a pripojenie, obsiahnutých v Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES zo dňa 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou a o zrušení smernice 96/92/ES, avšak podľa odvolacieho súdu, rozsudok Súdneho dvora neposkytol odpoveď na otázku spornú v predmetnej veci, a to či medzi stranami sporu existuje obchodno-právny vzťah založený zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny.

13. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PL. ÚS 17/2014-132 z 22. júna 2016, v ktorom jasne konštatoval nesúlad ustanovenia § 26 ods. 23 vyhlášky v dotknutej časti s čl. 13 ods. 1 písm. a) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k čomu uviedol, že „Pokiaľ potom časť ustanovenia § 26 ods. 23 vyhlášky ukladá výrobcovi elektriny povinnosť uhradiť platbu za prístup do regionálnej distribučnej sústavy aj v prípade, ak nemajú s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzavretú zmluvu o prístupe do regionálnej distribučnej sústavy, takáto povinnosť ide nad rámec povinností zakotvených pre výrobcov elektriny v zákone o energetike, čo do platenia poplatkov (cien) za prístup do distribučných sústav, ako aj nad rámec zákonného splnomocnenia pre ÚRSO v zmysle zákona o regulácii upraviť platby výrobcov elektriny za prístup do distribučných sústav“. „Popísaný stav nekorešponduje s dikciou čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky, keď ÚRSO nepostupoval pri prijímaní spornej časti § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii na základe zákonov (zákona o energetike a zákona o regulácii) a v ich medziach. Zároveň tieto časti § 26 ods. 23 vyhlášky ukladajú povinnosti výrobcov elektriny, o ktorých nemožno vyhlásiť, že by boli ukladané zákonom alebo na základe zákona (zákona o energetike a zákona o regulácii), čím sa dostávajú do kontradiKCie s čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví prijatím sporných častí § 26 ods. 23 vyhlášky navyše nekonal v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovil zákon, teda nekonal v súlade s princípom legality vyjadreným v čl. 2 ods. 2 ústavy, ktorý tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Odvolací súd konštatoval, že aplikáciou neústavných častí § 26 ods. 23 vyhlášky dochádzalo k odčerpaniu časti majetku tých výrobcov elektriny, ktorí nemali uzavretú zmluvu o prístupe do regionálnej distribučnej

sústavy, čím dochádzalo k neústavnému zásahu do základného práva výrobcov elektriny ako podnikateľských subjektov vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Z nálezu preto vyplýva, že ak žalobca nemal so žalovaným platne uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy, nebolo možné od neho požadovať platbu za prístup do distribučnej sústavy, keďže taká povinnosť išla nad rámec povinností zakotvených pre žalobcu v Zákone o energetike, ale aj nad rámec zákonného splnomocnenia pre ÚRSO v zmysle zákona č. 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach, pričom uzavretie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy podľa § 27 ods. 1 písm. b) Zákona o energetike bolo len fakultatívnou možnosťou žalobcu.

14. K uvedenému odvolací súd objasnil i význam pojmu „prístup“ do sústavy, ktorý bol v zmysle ust. § 2 ods. 2 bod 12 Zákona o energetike účinného do 31. decembra 2018 jasne definovaný ako prístup na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, pričom prístupom do sústavy sa rozumie právo využívať distribučnú kapacitu v rozsahu zmluvne dohodnutej prepravnej kapacity. Zákon teda jednoznačne stanovil, že prístup do sústavy podľa zákona o energetike je prístupom na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Platbu za prístup do distribučnej sústavy bolo možné preto účtovať len na základe zmluvy o právami a povinnosťami strán v nej vymedzenými. Odvolací súd dospel k záveru, že z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že takáto zmluva nebola medzi stranami sporu uzatvorená, teda nebol daný právny titul žalovaného na účtovanie a vyberanie platby za prístup do distribučnej sústavy. Za právny základ pre účtovanie a vyberanie platby za prístup do distribučnej sústavy nemohla byť považovaná zmluva neobsahujúca podstatné náležitosti vymedzené v § 26 ods. 5 Zákona o energetike. Žalovaný preto nebol oprávnený ponechať si účtované a inkasované platby za prístup do distribučnej sústavy tak, ako ich fakturoval žalobcovi, keďže Ústavný súd Slovenskej republiky v uvedenom náleze jednoznačne vyslovil, že pre výrobcov elektriny, ktorí nemajú uzatvorenú s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy (prípád žalobcu), znamená časť ustanovenia § 26 ods. 23 vyhlášky, ktorú Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlásil za nesúladnú s tam uvedenými ústavnými normami, neústavný zásah do základného práva výrobcov elektriny ako podnikateľských subjektov vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ani odvolací súd nerozporoval tvrdenie žalobcu, že platba za prístup je platba za kvalifikované využívanie distribučnej sústavy, a to vo forme prístupu (užívanie sústavy na prepravu vpustenej elektriny na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny), ktorá je definovaná v Zákone o energetike a nie za akékoľvek užívanie sústavy žalovaného.

15. K polemike odvolateľa o účinkoch nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/2014 z 22. júna 2016 odvolací súd uviedol, že pre vyslovenie účinkov predmetného nálezů je podstatné uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PLz. ÚS 1/06-4 z 11. októbra 2006, ktorým ústavný súd zjednotil odchylné právne názory svojich senátů v otázke účinků nálezů a uprednostnil princíp ústavnosti, teda sa priklonil k názoru, že rozhodnutie ústavného súdu má účinky ex tunc. Opačný výklad je priamym popretím princípu zachovania ústavnosti a zároveň neprípustným absolutizovaním princípu právnej istoty. K názoru, že nález ústavného súdu o nesúlade právnych predpisů s Ústavou Slovenskej republiky má hmotnoprávne účinky ex tunc sa priklonil ústavný súd aj v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 51/06 z 8. júna 2006 a v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 72/06 zo 14 júna 2006.

16. V neposlednom rade odvolací súd poznamenal, že v právnom poriadku Slovenskej republiky platí všeobecný zákaz spätného pôsobenia právnych predpisů, resp. ich ustanovení, ktorý sa odvodzuje z čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Keďže predmetom sporu sú platby za prístup do distribučnej sústavy za obdobie rokov 2014 až 2017, teda pred účinnosťou novely Zákona o energetike, odvolací súd uviedol, že novelu zákona, účinnú od 1. januára 2019, nebolo možné na tento spor aplikovať.

17. Čo sa týka námietky žalovaného o nevykonaní navrhnutých dôkazů, odvolací súd k vznesenej námietke uviedol, že podľa ustálenej judikatúry platí, že postup súdu, ktorým nebol vykonaný dôkaz navrhnutý stranou sporu, nemožno zásadne považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. O tom, ktoré z navrhnutých dôkazů, ale aj z tých, ktoré navrhnuté neboli, budú vykonané, rozhoduje však súd. Právo strany sporu navrhovať dôkazy, resp. právo vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, nemožno zamieňať s rozhodovaním súdu o tom, ktoré z navrhnutých dôkazů vykoná. Nevykonanie dôkazů

podľa návrhov alebo predstáv žalovaného nie je postupom, ktorým by mu súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu a nie stranám sporu. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ súd prvej inštancie nevykonal dôkazy navrhnuté žalovaným, nebol týmto postupom žalovaný vylúčený z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré mu patrilo.

18. Odvolací súd sa nestotožnil ani s obranou žalovaného, že dobrovoľnú úhradu jednotlivých faktúr možno považovať za uznanie záväzku žalobcom. Jednak, v prípade charakteru záväzku, nejde o záväzok s deliteľným predmetom plnenia, a ani o čiastočné plnenie žalobcom, (kedy by poskytoval žalovanému len časť plnenia, hoci podľa zmluvy mal poskytnúť celé) a nie je splnená ani ďalšia zákonná podmienka, lebo v prejednávanej veci nemožno usudzovať, že by žalobca plnením uznal účtovaný záväzok, nakoľko platby uhrádzal preto, že mu túto povinnosť ukladalo neústavné znenie vyhlášky.

19. Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti dospel odvolací súd k záveru o vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Keďže žalovaný nevrátil žalovanú istinu ani na základe jednotlivých výziev žalobcu, čo napokon žalovaný v konaní nerozporoval, súd prvej inštancie správne zaviazal žalovaného i na úhradu zákonných úrokov z omeškania podľa § 340 ods. 2, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 1 nariadenia vlády č. 21/2013 Z.z., tak ako to je uvedené vo výrokovej časti rozsudku súdu prvej inštancie a paušálnej náhrady nákladov vo výške 40,- €.

20. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP a § 420 písm. f/ CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. O trovách dovolacieho konania žiadal rozhodnúť tak, že žalovanému súd prizná náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Alternatívne žiadal, aby dovolací súd žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov prvostupňového, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Súčasťou dovolania bol aj návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie.

21. Žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) v podanom dovolaní sformuloval päť právnych otázok, od ktorých vyriešenia malo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu, a pri ktorých riešení sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). Prvú právnu otázku označil ako „Nesprávna interpretácia pojmu „prístup do distribučnej sústavy“ vo vzťahu k subjektu v postavení výrobcu elektriny“. Dovolateľ konštatoval, že sa otázkou interpretácie a aplikácie pojmu „prístup do sústavy“ resp. „prístup do distribučnej sústavy“ vo vzťahu k subjektu v postavení výrobcu elektriny dovolací súd vo svojej praxi v minulosti už zaoberal, pričom bol jednoznačne ustálený právny názor o vzájomnej oddeliteľnosti inštitútu prístupu a inštitútu distribúcie a vzájomnej previazanosti prístupu s právom dodávať elektrinu. Súd nižšej inštancie sa pri interpretácii a aplikácii pojmu „prístup do sústavy“ a „prístup do distribučnej sústavy“ nesprávnym právnym posúdením odchýlili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a inštitút prístupu do distribučnej sústavy nesprávne prepojili s inštitútom distribúcie, v dôsledku čoho dospeli k nesprávnemu právnemu posúdeniu o nepotrebnosti prístupu zo strany žalobcu ako výrobcu elektrickej energie.

22. Druhú právnu otázku dovolateľ označil ako „Nesprávne právne posúdenie (ne)existencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy medzi stranami sporu.“ Dovolateľ uviedol, že právne posúdenie existencie zmluvy o prístupe je nevyhnutne spojené so zisťovaním a posudzovaním vôle každej zo strán sporu ako aj jej konkludentných a slovných prejavov. Poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, v ktorej jednoznačne konštatoval záver, že v prípade výrobcov je vôľa uzatvoriť zmluvu o prístupe a užívať služby prístupu do distribučnej sústavy žalovaného, obsiahnutá už v tom, že tento chcel ako výrobca pôsobiť na otvorenom trhu s elektrinou. Súd nižšej inštancie v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu priznali relevanciu a platnosť simulovaným slovným jednostranným prejavom žalobcu voči žalovanému, ktorými sa tento snažil v rozpore so svojim faktickým konkludentným konaním zastrieť svoju skutočnou vôľou. Poukázal ďalej na v praxi dovolacieho súdu ustálený právny názor, že ak má byť určitý právny úkon urobený len „naoko“ (tzv.

simulovaným právnym úkonom) zastieraný iný právny úkon (tzv. dissimulovaný právny úkon), je simulovaný právny úkon (v danom prípade jednostranné slovné prejavy žalobcu adresované žalovanému) neplatný z dôvodu nedostatku skutočnej vôle konajúceho subjektu urobiť tento úkon a v takých prípadoch platí zastieraný právny úkon. Vyslovil názor, že sudy nižšej inštanície odchýlením sa od ustáleného právneho názoru dovolacieho súdu v dôsledku nesprávneho posúdenia skutočnej vôle každej zo strán sporu a skutočného zámeru vzájomného vzťahu medzi stranami sporu, ako aj nesprávnym posúdením formy a obsahových náležitostí posudzovanej konkludentnej zmluvy o prístupe konštatovali neexistenciu (resp. vo svojej podstate neplatnosť) zmluvy o prístupe.

23. Tretiu právnu otázku dovolateľ označil ako „Nesprávne právne posúdenie (ne)odplatnosti žalovaným žalobcovi poskytovanej služby prístupu do distribučnej sústavy žalovaného a s tým súvisiacej vzájomnej synalagmatickej previazanosti plnení oboch strán sporu.“ V súvislosti s tým zdôraznil, že otázkou posúdenia odplatnosti žalovaným žalobcovi poskytovanej služby prístupu do distribučnej sústavy žalovaného a s tým súvisiacej vzájomnej synalagmatickej previazanosti plnení oboch strán sporu sa dovolací súd vo svojej praxi v minulosti už viackrát zaoberal, pričom z jeho strany bol jednoznačne ustálený právny názor o odplatnosti prístupu do distribučnej sústavy žalovaného. Vytýkal súdom nižšej inštanície, že sa v napadnutých rozhodnutiach od takejto ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu výrazne odchyľili, keď tieto, napriek skutočnosti, že žalobca službu prístupu do distribučnej sústavy žalovaného užíval, pripustili bezodplatnosť prístupu, a teda oprávnenosť pohľadávok žalobcu na vrátenie platieb za prístup do distribučnej sústavy žalovaného ako platieb „z právneho dôvodu, ktorý odpadol“ a generálne vylúčili aplikáciu inštitútu bezdôvodného obohatenia na konanie žalobcu spočívajúce v užívaní distribučnej sústavy žalovaného a služby prístupu s tým súvisiaceho bez platne uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy za účelom vyhnúť sa plneniu svojich s tým súvisiacich povinností.

24. Štvrtú právnu otázku dovolateľ označil ako „Nesprávna aplikácia ustanovení § 451 ods. 2 OZ na predmet sporu a opomenutie aplikácie § 457 OZ“. Poukázal na ustálenú prax dovolacieho súdu, v ktorej sa ustálil jednoznačný právny názor, že v prípade, ak ide o bezdôvodné obohatenie pre neplatnosť zmluvy, na základe ktorej plnili obidve strany, sú obe tieto strany povinné poskytnúť si plnenia, t.j. vyžaduje sa obojstranná reštitúcia v zmysle § 457 OZ. Vyslovil názor, že oba sudy nižšej inštanície dospeli k nesprávnemu záveru o neplatnosti posudzovanej konkludentnej zmluvy o prístupe, ktorá je relevantným právnym titulom vzájomného plnenia strán sporu, avšak napriek uvedenému, súd prvej inštanície ako aj odvolací súd nesprávne vyvodili oprávnenosť pohľadávok žalobcu na vrátenie platieb za prístup do distribučnej sústavy žalovaného ako platieb „z právneho dôvodu, ktorý odpadol“. Z uvedeného je zrejmé, že sudy nižšej inštanície prípad plnenia z údajne podľa názoru súdov nižšej inštanície neplatnej zmluvy o prístupe, tieto subsumovali pod iné skutkové podstaty, čím sa dostali do rozporu s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

25. Piatu právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). „Posúdenie hmotnoprávných účinkov derogačného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Uviedol, že sa otázkou posúdenia hmotnoprávných účinkov derogačného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky dovolací súd ako aj Ústavný súd SR vo svojej praxi v minulosti už viackrát zaoberali, táto však bola v rámci rozhodovacej praxe dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne s rôznymi právnymi závermi o hmotnoprávných účinkoch derogačného nálezu ex tunc/ ex nunc, z ktorých však nie je jednoznačne zrejmé odpoveď na otázku hmotnoprávných účinkov derogačného nálezu v prípade v čase vydania derogačného nálezu ukončených a skonзумovaných právnych vzťahov.

26. Žalovaný v dovolaní namietol i nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP). Porušenie práva na spravodlivý proces videl v arbitrárnosti právnych názorov súdov nižšej inštanície, vnútornej rozpornosti napadnutých rozsudkov a nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí. Dovolateľ uviedol, že rozhodujúcou otázkou pre posúdenie oprávnenosti žalobcom uplatneného nároku, teda existencie bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného na úkor žalobcu, bolo skúmanie oprávnenosti pohľadávok žalovaného, posúdenie existencie a

platnosti právneho titulu ich vzniku, pričom kľúčovou otázkou pre formuláciu akýchkoľvek záverov súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu v predmetnom spore bol výklad pojmu „prístup do distribučnej sústavy“. Rovnako kľúčovým podľa neho bolo skúmanie povahy platby za prístup do distribučnej sústavy a odplatnosti služby prístupu, ako i otázka existencie a platnosti posudzovanej konkludentnej zmluvy o prístupe uzavretej medzi stranami sporu. Ďalej vzájomná synalagmatická previazanosť strán sporu, korektná aplikácia správnej skutkovej podstaty inštitútu bezdôvodného obohatenia, aplikácia ust. § 457 Občianskeho zákonníka a tiež posúdenie hmotnoprávných účinkov derogačného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Žalovaný uviedol, že k predmetným otázkam poskytol počas konania pred súdom prvej inštancie, ako i odvolacím súdom rozsiahlu argumentáciu. Týkala sa najmä právneho výkladu pojmu prístup do sústavy a súvisiacich zákonných ustanovení, ako i technickej roviny pojmu, t.j. čo v skutočnosti pod pojem prístup spadá. Argumentoval tiež ohľadom existencie zmluvy o prístupe, jej formy a náležitostiach a ohľadom preukázania, že zo strany žalobcu došlo k reálnemu využívaniu distribučnej sústavy žalovaného. Pre prípad posúdenia neexistencie iného právneho titulu užívania distribučnej sústavy žalovaného zo strany žalobcu a odplaty zaň podal tiež argumentáciu o záväzkovom vzťahu z titulu bezdôvodného obohatenia sa žalobcu na úkor žalovaného užívaním distribučnej sústavy bez právneho dôvodu. Dovolateľ namietol, že obligatórnou povinnosťou odvolacieho súdu bolo v zmysle § 387 ods. 3 CSP zaoberať sa v odôvodnení rozhodnutia i podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal sám súd prvej inštancie a rovnako bolo obligatórnou povinnosťou odvolacieho súdu vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní. Žalovaný sa domnieva, že napriek uvedenému, odvolací súd a rovnako ani súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní vo veci samej žiadnym z jeho argumentov riadne nezaoberali a v rozhodnutiach sa s nimi vôbec nevysporiadali. Takýto postup odvolacieho súdu ako i súdu prvej inštancie považuje dovolateľ za postup porušujúci základné právo žalovaného na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

27. Dovolateľ na preukázanie svojich tvrdení o porušení práva na spravodlivý súdny proces v dôsledku nesprávneho procesného postupu konajúcich súdov poukázal tiež na to, že výkladom pojmu „prístup do sústavy“, ktorý pojem je kľúčovým pre posúdenie skutočného užívania distribučnej sústavy žalobcom, sa však súdy nižšej inštancie riadne nezaoberali a bez bližšieho odôvodnenia svojho právneho názoru, v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, stanoviskom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, právnym názorom Súdneho dvora Európskej únie, právnym názorom Krajského súdu v Bratislave ako aj právnym názorom Okresného súdu Bratislava I, vôľou zákonodarcu obsiahnutou v jednotlivých časových verziách zákona o energetike, iba nesprávne konštatovali, že: „...žalobca pre splnenie svojich povinností výrobcu elektriny nepotreboval prístup do distribučnej sústavy žalovaného a nemal dôvod využívať túto sústavu.“ Odvolací súd následne bez bližšieho odôvodnenia a zaoberania sa výkladom pojmu „prístup do sústavy“ konštatoval vecnú správnosť právnych záverov súdu prvej inštancie, pričom v bode 63. napadnutého rozsudku s poukazom na ustanovenie § 26 ods. 25 Zákona o energetike formuloval doplňujúci nesprávny právny záver v znení: „Citované ustanovenie teda pojmovo vymedzuje podstatné náležitosti zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny a zároveň vymedzuje obsah pojmu prístup do sústavy v zmysle § 2 písm. a) bod 12.2 Zákona o energetike.“ Podľa názoru dovolateľa, v dôsledku nesprávnej interpretácie pojmu „prístup do sústavy“ odvolací súd v napadnutom rozsudku, ako i súd prvej inštancie, v rozsudku ním potvrdenom, nesprávne formuloval záver, že žalobca nevyužíval službu prístupu do sústavy ani distribučnú sústavu žalovaného, s odkazom na to, že žalobca nerealizoval distribúciu vyrobenej elektriny, ale vyrobenú elektrinu „len“ odovzdával do distribučnej sústavy žalovaného. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako i rozsudku súdu prvej inštancie je podľa dovolateľa zrejmé, že súdy nižšej inštancie prepojili prístup do distribučnej sústavy s distribúciou elektriny, t.j. spojili dva samostatné inštitúty trhu s elektrinou do jedného. Dovolateľ zdôraznil, že sú to dve navzájom oddelené služby, ktoré si účastníci na trhu s elektrinou objednávajú osobitne, v mnohých prípadoch si objednávajú len jednu zo služieb, bez toho, aby si zároveň objednávali druhú. Ďalej dovolateľ namietal, že súdy nižšej inštancie nesprávnou aplikáciou zákona č. 251/2012 Z. z., namiesto zák. č. 656/2004 Z. z., na skutkový stav, opomenutím aplikácie § 41 ods. 2 Obč. zák., § 266 ods. 1. 2 a 3 Obch. zák. v spojení s

§ 35 ods. 1 a 2 Obč. zák., ako aj s nesprávnou interpretáciou § 26 ods. 5 v spojení s § 27 ods. 1 písm. b/ dospeli k striktným formalistickým výkladom v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu k nesprávnemu záveru o neexistencii resp. neplatnosti konkludentnej zmluvy o prístupe. Ďalej uviedol, že súdy nižšej inštancie v dôsledku nesprávneho vyhodnotenia nedostatku vôle žalobcu uzavrieť zmluvu o prístupe, ako aj v dôsledku neobsiahnutia dojednania o preprave elektriny medzi stranami sporu konštatovali nesprávne neexistenciu zmluvy o prístupe. Súdom vytýkal, že sa nezaoberali skúmaním skutočnej vôle žalobcu obsiahnutej v jeho konkludentnom správaní a tiež im vytýkal, že nezdôvodnili odmietnutie aplikácie § 457 OZ.

28. Dovolateľ v danej súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I, rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie ako aj na novelu a dôvodovú správu zákona o energetike, z ktorých jednoznačne vyplýva, že bez prístupu, t.j. bez využívania distribučnej sústavy, nemožno vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy dodávať. Dovolateľ namietol, že s uvedeným právnym názorom sa odvolací súd a rovnako ani súd prvej inštancie vôbec nevysporiadali a v rozpore s ním konštatovali v rozhodnutiach vo veci samej opak o nepotrebnosti prístupu do distribučnej sústavy v prípade samotnej dodávky elektriny do distribučnej sústavy a nevyhnutnosť prepojenosti prístupu s distribúciou. Závery odvolacieho súdu ani súdu prvej inštancie o prepojenosti prístupu s distribúciou nie sú žiadnym spôsobom zdôvodnené úvahami dotknutých súdov a myšlienkovým sledom rozhodujúceho sudcu resp. senátu, čo spôsobuje nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako i ním potvrdeného rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľ má za to, že odvolací súd v danom prípade nedostatočne uviedol akými úvahami sa spracoval pri interpretácii pojmu „prístup do sústavy“, povaha vzájomných plnení strán sporu a ich právny titul, odplatosť prístupu, povaha platby za prístup, vôľa strán sporu uzavrieť zmluvu o prístupe, existencia a platnosť zmluvy o prístupe v konkludentnej forme a ako sa vysporiadal s argumentami žalovaného, ktoré boli kľúčovými argumentami pre vyvodzovanie akýchkoľvek záverov v predmetnej právnej veci. Dovolateľ na podporu uvedenej argumentácie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Cob/181/2007, z ktorého vyplýva, že: „...ak je zariadenie žalobcu fyzicky pripojené do distribučnej sústavy takým spôsobom, že má zabezpečenú možnosť dodávať elektrinu do distribučnej sústavy, dochádza z jeho strany k využívaniu sústavy.“ Dovolateľ s ohľadom na uvedené tiež namietol, že odvolací súd bez akéhokoľvek vysporiadania sa s uvedeným právnym názorom Krajského súdu v Bratislave, na tento neprihliadol, pričom nevysvetlil svoj odlišný právny názor, len sa bez vysvetlenia priklonil k právnemu názoru súdu prvej inštancie obsiahnutému v bode 106. rozsudku, v znení: „...Krajský súd v Bratislave nezohľadnil v plnom rozsahu právny názor Ústavného súdu SR vyjadrený v náleze z 22. júna 2016, sp. zn.: PL. ÚS 17/2014...“ Odvolací súd ani súd prvej inštancie zároveň podľa dovolateľa vôbec nevysvetlili aký výklad názorov Ústavného súdu Slovenskej republiky uplatnili a prečo názory Krajského súdu v Bratislave nepovažovali za správne a odklonili sa od nich. Dovolateľ poznamenal, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, akými úvahami sa odvolací súd riadil pri formulovaní záveru o nepotrebnosti prístupu do distribučnej sústavy pre žalobcu v postavení výrobcu, nevyužívaní prístupu do distribučnej sústavy zo strany žalobcu a o neplatnosti písomnej zmluvy o prístupe uzavretej medzi stranami sporu. Taktiež nie je zrejmé, akými úvahami sa oba súdy nižšej inštancie riadili pri posudzovaní povahy platby za prístup a posudzovaní (ne)odplatosť žalovaným poskytovanej služby prístupu do distribučnej sústavy žalovaného a v dôsledku čoho formulovali svoje závery o neexistencii vzájomnej synalagmatickej previazanosti strán sporu.

29. Dovolateľ taktiež konajúcim súdom vytkol, že vôbec nezdôvodnili odmietnutie aplikácie § 457 Občianskeho zákonníka na prípad údajnej neplatnosti nimi posudzovanej Zmluvy o prístupe. So žiadnou z uvedených kľúčových otázok pre posúdenie neexistencie pohľadávok žalovaného, a teda oprávnenosti pohľadávok žalobcu, sa odvolací súd a rovnako ani súd prvej inštancie nevysporiadali. Dovolateľ preto konštatoval, že odvolací súd postupoval pri rozhodovaní v predmetnej veci nedôsledne, v dôsledku čoho je dovolaním napadnuté rozhodnutie neodôvodnené, nepreskúmateľné a arbitrárne. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, súčasťou ktorého je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (viď nálež Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 46/05). Nedostatok

riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia preto dovolateľ považoval za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (obsiahnutého v základnom práve na súdnu ochranu) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, čím bol založený dôvod prípustnosti ako i dôvodnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

30. Súčasťou dovolania bol i návrh dovolateľa na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia a ním potvrdeného rozhodnutia súdu prvej inštancie. Svoj návrh odôvodnil tým, že otázka, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, je predmetom sporu i v ďalších desiatkach súdnych konaní, v dôsledku čoho celková hodnota súdnych sporov v obdobných veciach vedených voči žalovanému predstavuje milióny eur. Dôvody hodné osobitného zreteľa pre odloženie vykonateľnosti rozhodnutí súdov nižších inštancií dovolateľ videl práve v celkovej hodnote prebiehajúcich obdobných sporov, keďže v dôsledku výkonu napadnutého rozhodnutia by žalovanému vznikli značné hospodárske škody, pri ktorých by navrátenie veci do pôvodného stavu a s tým spojené riziká (napr. možnosť zrušenia alebo zániku oprávneného z exekúcie bez právneho nástupcu, zbavenie sa majetku oprávneného) bolo v značnom nepomere s odložením práva žalobcu na výkon rozhodnutia v prípade potvrdenia správnosti postupu a právneho posúdenia odvolacieho súdu.

31. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného vyjadril podaním z 18. septembra 2020. Poukázal na neprípustnosť dovolania žalovaného podľa § 421 odsek 1 CSP, v spojení s § 422 odsek 1 písm. a) CSP, nakoľko napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy. Ďalej poznamenal, že dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP síce prípustné je, nie je však dôvodné, čomu napokon nasvedčuje aj samotné znenie dovolania žalovaného. Žalovaný ako hlavné dôvody dovolania uviedol nesprávne právne posúdenie a v podstate „len - tak na okraj“ sa zmienil aj o vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Vychádzajúc z obsahu článku XI. dovolania žalovaného, jeho podstatu tvorí námietka nedostatočnej polemiky nižších súdov s právnymi názormi žalovaného, čo samo osebe nestačí na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Inak vyjadrené, odôvodnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP zo strany žalovaného je v skutočnosti len modifikáciou, resp. rozšírením jeho námietok smerujúcich voči nesprávnemu právnemu posúdeniu vecí súdmi nižších inštancií. Zároveň má žalobca za to, že právne názory nižších súdov, okrem toho, že sú vecne správne, boli súdmi nižších inštancií aj dostatočne a presvedčivo odôvodnené. To, že žalovaný nesúhlasí s právnymi názormi nižších súdov, resp. ak namieta ich neochotu viesť so žalovaným polemiku o ním vymedzených právnych otázkach, nezakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Odôvodňujúc vyššie uvedeným preto žalobca uzavrel, že dovolanie žalovaného je v časti dôvodov vymedzených v článku III. až X. dovolania neprípustné a v článku XI. dovolania nedôvodné. Rovnako ani návrh žalovaného na odklad vykonateľnosti napádaného rozhodnutia nepovažuje žalobca za dôvodný. Predmetom konania je pre žalovaného zanedbateľná suma vo výške 1.198,23 € s príslušenstvom. Suma, ktorej zaplatenie ukladá žalovanému napádané rozhodnutie má na podnikateľský subjekt, akým je žalovaný, vplyv približujúci sa nule. Podľa žalobcu nie je možné akceptovať ani argumentáciu žalovaného o tom, že vedie desiatky obdobných konaní, ktorých predmety v úhrne dosahujú niekoľko miliónov eur. Jednak žalovaný svoje tvrdenie nepreukázal a jednak predmetom tohto dovolacieho konania je len jediné rozhodnutie, ktoré bolo vydané v prospech žalobcu, nie ďalšie desiatky. Táto skutočnosť, aj keby bola pravdivá, nie je relevantná. Odôvodňujúc vyššie uvedeným žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného zamietol a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

32. K vyjadreniu žalobcu zaslal dovolateľ svoje vyjadrenie zo dňa 23. septembra 2021 (dovolaciu repliku). Argumentoval tým, že obsah ním majoritne vymedzeného dovolacieho dôvodu podľa ust. § 420 písm. f) CSP reflektoval na celkovú a komplexnú kvalitu odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Cob/65/2019 a ním potvrdeného rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 26Cb/14/2017. Žalovaný zotrval na argumentácii obsiahnutej v dovolaní ohľadom nedostatočnej kvalitatívnej úrovne napadnutých rozhodnutí, ktorých odôvodnenia v nedostatočnej miere rešpektovali právo strany sporu (v danom prípade žalovaného) na logické, zrozumiteľné, konzistentné a vnútorne nerozporné odôvodnenie súdneho rozhodnutia a tým aj právo žalovaného na spravodlivý súdny proces. Absencia logickosti, zrozumiteľnosti, konzistentnosti a vnútornej bezrozpornosti obsahu odôvodnenia súdneho rozhodnutia je podľa neho zrejmá a badateľná, vzhľadom ku všetkým dovolacím otázkam, ku

ktorých koncipovaní bol žalovaný nútený pristúpiť prostredníctvom inštitútu dovolania. Nevyhnutnosť položená dovolacích otázok, ktoré žalovaný formuloval, pramenila výlučne z (ne)kvality odôvodnenia obsahu rozhodnutia súdu druhej inštancie, ako aj tomu predchádzajúceho rozhodnutia súdu prvej inštancie, nakoľko oba konajúce súdy nižších inštancií zaujali v obsahu odôvodnenia svojich rozhodnutí celkom arbitrárny hodnotiaci prístup ku skutkovému ako aj právnomu stavu veci. Žalovaný v danej súvislosti poznamenal, že nerozporuje zistený skutkový stav, spochybňuje však dostatočne kvalitné, logické, konzistentné a vnútorne nerozporné odôvodnenie napadnutého súdneho rozhodnutia, ktoré v dostatočnej miere nereflektuje na komplexný stav danej sporovej veci. Žalovaný na potvrdenie správnosti svojich záverov opätovne poukázal na podrobnú argumentáciu obsiahnutú v dovolaní a zotrval i na dovolacom petite. Na záver vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k dovolaniu zhrnul, že odvolací súd a rovnako ani súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutých rozsudkov nedali žiadnym spôsobom odpovede na jednu zo základných právnych otázok, ktorej zodpovedanie predstavovalo základný predpoklad pre rozhodnutie v merite veci. Súdy nižších inštancií sa teda (bez bližšieho zdôvodnenia) nezaoberali príslušnými právnocharakteristickými prístupmi k pojmu „prístup do sústavy“ a tiež „využívaníu prístupu do sústavy“, a to pre účely skúmania vzájomných synalagmatických záväzkov žalobcu a žalovaného, vyplývajúcich z ich podnikateľskej činnosti, všetko v kontexte národnej ako aj nadnárodnej právnej úpravy a tiež s ohľadom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§443 CSP) pred samotným vecným prejednaním dovolania najskôr skúmal, či dovolanie je prípustné.

34. Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

35. Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa ust. § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

36. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II.ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

37. Procesným postupom súdu je predovšetkým faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Porušenia práva na spravodlivý proces, od ktorého sa odvíja prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, sa súd môže dopustiť aj tým spôsobom, že poruší právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia (viď napr. 6Cdo/155/2017).

38. V prejednávaní veci rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom tak, že žalobe vyhovel a odvolací súd na základe odvolania žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil. Dovolaním napadnuté rozhodnutie má teda charakter rozhodnutia vo veci samej. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, pričom konajúcim súdom vytýkal

predovšetkým nesprávny výklad pojmu „prístup do distribučnej sústavy“, ďalej za nesprávny označil ich záver o nepotrebnosti prístupu zo strany žalobcu do sústavy a jeho nevyužívaní, nakoľko žalobca nerealizuje distribúciu vyrobenej elektriny, teda nesprávne prepojenie prístupu do distribučnej sústavy s distribúciou elektriny, teda nesprávne spojenie dvoch samostatných inštitútov trhu s elektrinou do jedného. Dovolateľ vadu zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP vidí najmä v právnych záveroch, na ktorých založil odvolací súd, ako i súd prvej inštancie svoje rozhodnutie. Dovolací súd v danej súvislosti poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení sa vyvodzuje právny záver a na zistený skutkový stav aplikuje právna norma. Nesprávne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny predpis alebo ak síce aplikoval správny predpis, avšak nesprávne ho interpretoval, alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu ale nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porovnaj R 24/2017, 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018, ďalej napr. ods. 23 nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS439/2022 z 10. novembra 2022).

39. Arbitrárnosť môže mať v súdnych rozhodnutiach rôznu podobu, môže ísť o extrémny nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním alebo môže ísť o taký výklad zákona, ktorý nemá oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Dovolací súd poukazuje na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej ústavný súd považuje za arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchyľne od vecí samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012, I. ÚS 51/2020).

40. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože ako celok s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu skutkových a právnych záverov. Formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v § 393 CSP. Popri všeobecnej právnej úprave umožňuje ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia odvolacieho súdu, odvolací súd v prejednávanej veci nevyužil možnosť skráteného odôvodnenia potvrdzujúceho rozhodnutia a v odôvodnení sa neobmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd v ods. 59 odôvodnenia poukázal na obsah zmluvy o pripojení a zmluvy o dodávke elektriny, ktorých predmetom nebola dohoda o prístupe do distribučnej sústavy, keďže neobsahovali záväzok zabezpečiť prepravu elektriny, tak ako to vyplýva z § 26 ods. 5 zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike. Poukázal súčasne aj na obsah zmluvy o dodávke elektriny, na základe ktorej žalovaným poverená koncernová spoločnosť Východoslovenská energetika, a.s., odoberá elektrinu už v mieste jej vpustenia žalobcom do distribučnej sústavy, teda nedochádza k jej preprave z jedného miesta do iného miesta. V súvislosti s jeho záverom o neuzatvorení zmluvy v písomnej forme poukázal na žalovaným vyhotovený návrh zmluvy o prístupe užívateľa sústavy do regionálnej distribučnej sústavy pre odovzdávacie miesto, nesúhlas žalobcu s jej znením a ním vyhotovený protinávrh bez reakcie zo strany žalovaného a taktiež na dôkazné bremeno, ktoré v tomto smere zaťažovalo žalovaného a ktoré neuniesol. Konštatoval, že síce Súdny dvor poskytol výklad pojmov prístup a prepojenie obsiahnutých v Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES zo dňa 26. júna 2003, avšak neposkytol odpoveď na otázku spornú v tomto konaní a to, či medzi stranami existuje obchodnoprávny vzťah, založený zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúciou elektriny. Pri posudzovaní dôvodnosti predmetného nároku vychádzal aj z obsahu nálezu ústavného súdu, konštatujúceho nesúlad ustanovenia § 26 ods. 23 vyhlášky v dotknutej časti a konštatoval, že ak žalobca nemá so žalovaným platne uzavretú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy, tak nemožno požadovať od neho platbu za prístup do

distribučnej sústavy, pretože takáto povinnosť ide nad rámec povinností, ktoré sú zakotvené pre žalobcu v Zákone o energetike, ale aj nad rámec zákonného splnomocnenia pre ÚRSO v zmysle zák. č. 250/2012 Z. z., pričom zdôraznil, že uzavretie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy podľa § 27 ods. 1 písm. b/ zák. č. 251/2012 Z. z. bolo fakultatívnou možnosťou žalobcu. Poukázal ďalej na definíciu pojmu „prístup“ do sústavy v zmysle § 2 ods. 2 bod 12 Zákona o energetike v znení do 31. decembra 2018, z ktorého jednoznačne odvolací súd vyvodil právo platiť za prístup do distribučnej sústavy účtovať len na základe zmluvy o prístupe s právami a povinnosťami strán v nej vymedzenými. Výslovil názor, že nemôže byť právnym základom pre účtovanie a vyberanie platby za prístup do distribučnej sústavy zmluva, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti ustanovené v § 26 ods. 5 Zákona o energetike. Zdôraznil, že služba prístupu do distribučnej siete žalovaného je spoplatnenou službou, avšak platbu za ňu možno vyberať len v zákonom a rozhodnutím ÚS SR určených medziach. Stotožnil sa, a to aj s odkazom na nález ústavného súdu, s tvrdením žalobcu, že platba za prístup je platbou za kvalifikované využívanie distribučnej sústavy a to vo forme prístupu (užívanie sústavy na prepravu pustenej elektriny na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny), ktorá je definovaná v Zákone o energetike a nie za akékoľvek užívanie sústavy žalovaného. Svoj záver o účinkoch nálezu ústavného súdu ex tunc odôvodnil odkazom na zjednocujúce uznesenie ÚS SR sp. zn. PLz. ÚS 1/06 a aj na ďalšie rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 51/06 zo dňa 8. júna 2006 a sp. zn. II. ÚS 72/06 zo dňa 14. júna 2006. Nestotožnil sa s názorom žalovaného, že na danú vec nemožno aplikovať uznesenie sp. zn. PLz. ÚS 1/06 argumentujúc tým, že sa ústavný súd v tomto zjednocujúcom stanovisku zaoberal všeobecnou právnou otázkou účinkov nálezu. Odvolací súd zdôvodnil aj svoj záver o tom, že rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutí a vyjadril sa aj k námietke žalovaného o nevykonaní ním navrhnutých dôkazov, zdôrazňujúc, že rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané patrí výlučne súdu. Odvolací súd tiež vysvetlil, prečo dobrovoľnú úhradu jednotlivých faktúr nemožno považovať za uznanie záväzku žalobcom a to okrem iného predovšetkým z dôvodu, pre ktorý plnil a to, že mu túto povinnosť ukladalo neústavné znenie vyhlášky. Vyjadril sa aj k novele Zákona o energetike č. 309/2018 Z. z., účinnej od 1. januára 2019, a s poukazom na skutočnosť, že sporné platby sa týkajú obdobia rokov 2014-2017 konštatoval, že ju nie je možné na tento spor aplikovať. Podľa názoru dovolacieho súdu tak krajský súd ako aj okresný súd primerane vysvetlili z akých úvah a dôkazov vychádzali, keď dospeli k záveru o neexistencii zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii energie medzi stranami sporu, o nevyužívaní služby k prístupu do sústavy a nevyužívaní distribučnej sústavy žalovaného žalobcom, vzhľadom na ich záver, že žalobca nerealizoval distribúciu vyrobenej elektriny, ktorú len odovzdával do distribučnej sústavy žalovaného a povinnosti platiť len za kvalifikované využívanie distribučnej sústavy a to vo forme prístupu, teda o možnosti vyberania platieb za túto službu len v medziach určených zákonom a rozhodnutím ÚS SR.

41. Neušlo pozornosti dovolacieho súdu, že dovolateľ nesprávnu aplikáciu zákona č. 251/2012 Z. z., namiesto zákona č. 656/2004 Z. z., súdmi nižšej inštancie na skutkový stav namietal až v dovolaní, preto odvolací súd sa nemohol touto námietkou zaoberať (§ 380 CSP) a následne nemohla byť predmetom dovolacieho prieskumu.

42. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku a skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo zmatečnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. V rozhodnutiach najvyššieho súdu sa však konštantne uvádza, že možnosť konať pred súdom sa účastníkom neodníma tým, že súd vec z hľadiska hmotnoprávneho nesprávne právne posúdi (viď R 54/2012, ICdo/62/2010, 3Cdo/48/2012).

43. Podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

44. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 431 ods. 2 CSP).

45. Podľa ust. § 422 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada.

46. Podľa ust. § 422 ods. 2 CSP, na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

47. Podľa ust. § 447 písm. c/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

48. Dovolateľ založil prípustnosť svojho dovolania i na § 421 ods.1 písm. a/ a § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, z ktorých ustanovení vyplýva, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo je táto otázka dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto skúmal prípustnosť dovolania tiež z hľadiska ust. § 421 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že prípustnosť nie je daná. Podľa ustanovenia § 422 ods. 1 písm. a/ CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (odsek 2 vyššie citovaného ustanovenia). Spor o zaplatenie sumy 1.198,23 € (pôvodne pred čiastočným späťvzatím žaloby spor o zaplatenie sumy 1.238,71 € s príslušenstvom) začal na súde prvej inštancie dňa 17. februára 2017. Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 280/2016 Z.z. bola s účinnosťou od 01. januára 2017 stanovená minimálna mzda na rok 2017 vo výške 435,- € (ust. §1 písm. a/ nariadenia), pričom desaťnásobok tejto sumy potom predstavuje 4.350,- €. V predmetnom dovolacom konaní dovolanie žalovaného smeruje proti potvrdzujúcemu výroku odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 1.198,23 €, ktoré neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy, stanovenej v čase podania žaloby. Z uvedeného dôvodu je tak zrejmé, že prípustnosť dovolania žalovaného v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ je vylúčená ex lege v súlade s ust. § 422 ods. 1 písm. a/ CSP. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného v tejto časti ako procesne neprípustné v zmysle ust. § 447 písm. c/ CSP v spojení s ust. § 422 ods. 1 písm. a/ CSP.

49. Dovolací súd konštatuje, že procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Vzhľadom na uvedené dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného podľa ust. § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, a to bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

50. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

51. Vzhľadom k tomu, že dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného ako (objektívne) neprípustné, je neopodstatnený tiež návrh žalovaného na odklad vykonateľnosti napadnutých rozsudkov podľa § 444 ods. 1 CSP a dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/616/2015).

52. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.